

בְּקָלָנִי אַבְּלָתִין

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עתורת חיות' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרכז הגאון רב' יצחק רצאבי שליט"א

רוח הרא"ש 2 אלעד, ישראל טל: 03-9097022

הഗיליון מופץ בכל בתיה הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד ..

פנימי הלכה

עריך לאחוז המאכל בימינו בין בשעת
ברכה בין בשעת אכילה
מתוך שע"ה או"ח סימן ל"ז סעיף ג'
למן הגר"י רצאבי שליט"א
הדבר שمبرכין עליו, לאכלו או
לשנותו או להריה בו, או לעשות בו
מצוות, עריך שיקח אותו קודם הברכה
ביד ימינו, ויבזין אליו המשך בעמוד הבא

בנתיבי החינוך

וירא ישראל את מצרים מות על שפט הים (שמות יד, ל) מובא במדרשו הגדולי לモה"ר עדני זצ"ל: וירא ישראל את מצרים מותים על שפט הים אין כת' אלא מות על שפט הים, מותים ואין מותים. כיוצא בו אתה אומר וכי ביצאת נפשך כי מיתה (בראשית לה, יח), וכי מיתה הייתה אלא מה להלן מיתה ואינה מיתה אף כאן מותים ואין מותים.
ד"א וירא ישראל את מצרים מות, מפני ארבעה דברים, שלא יהיה ישראל אומרים כשם שעשינו מצד זה כך הן עליו מצד אחר.
ד"א שלא יהיו מצרים אומרים כשם שאבדנו במים לכך הן אבדו במים.

ד"א בשליל מופת ומכובות שהוא טענות כף וזחב ואבנים טובות ומרגליות כדי שיטלו את הבזה. ד"א כדי שהוא נותן עניין בהן ומוכחים אותן. וכן הוא אומר אובייחך ואערבה לפניך (תהלים ג, נא). ואומר ותרא אויבתי ותכסה בושה האורה לי איזה אלדייך עני תראינה בה עתה תהיה למרמס בטיש חוץות מבה, י. ועליהם הוא אומר ועל במווי עמידני (תהלים יט, לד), אלו המצרים שהוא במווייהן שלישראל. בשעה שהשיקען הקב"ה ביום רמזו לו הקב"ה לים והשליכן ליבשה והוא ישראל רואין אותן מושלכין מתים ביבשה, שנאמר וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים. וכל אחד ואחד מישראל היה נוטל כלבו והולך ונוטן הגלו על צוארו שלמצרי לקיים מה שנאמר אתה על במוויו תדרוך (דברים לג, נט). וזה ישראל אומר לבבו אcolon היד הושבערת بي, אcolon מן המתנים הללו יהיו שמוחין בעבודה. ודoid מפרש להמען תמחץ רגליך בדם לשון כלביך (תהלים סח, כד). אך בסנת ישראל אומרת ועל במווי ידריכני למנצח בניגנותי (חבקק ג, ט), שבביל שעשית לנו כל הנשים הללו שהצלהנו מיד המצרים ושקעת אותן ביום והשליכן לבשה כדי שנראה היאך נעשה הדין בהן לפי כך נתנו לך נצחון ואמרתו לפניך שירה אז ישיר משה, עכ"ל.

מה שmoboa במדרש בדרישתו הראשונה שלא מצרים מתרים ממש, מחזק את דברשתו الأخيرة, שהר כתוב 'כדי שייהי נותני ענייהן בהן ומוכחין אותה וזה שיקך רק אם הם חיים. ועוד שכותב בשם רגילים על צואריהן של המצרים, ואם היו מתרים ממש, לזכור מה בשם רגילים על צואריהן.

מבחן הרחמים ישפייע בהיפך בח רחמים מחדר לבטול בח האוצריות שנולד בהם מכח המשפט, עב"ל.

אלא שכבר פרשו בספרים שכל זה הוא ב כדי להוציא מישראל את העבדות שהיתה טבועה בהם, ולכן ה' ב"ה גם לא הוציא מיד אלא לאט שחרם מהעבדות משך כשנה ורף אז יצאו. למדנו כמה קשה לשנות הרגלים, וכמה צrisk להתרחק מהרגלים לא טובים. ועפ"ז גם נבין מדוע באשר אדם חטא בפרהסיא, צrisk לתקן המשעה בפרהסיא, וזהו התקון השלים. דוגם אם ימחול לו חברו בצענua, עדין מדויט לא תוקנו. וזה מוסר גדול לחינוך הבנים, להסביר להם ולהזכיר לתקן מה שעשו באותו אופן, ולא לדחם עליהם בטענת 'הוא מתבייש' וכי"ב, דא"כ למה תשקלל לא התביש? וזה הטוב ידריכנו על האמת.

יתברנו ממקור ברירה העליונה, האנשיים הטעלים אשר מהווים הם עותנים, לחוק מסורות אבותינו הקדושים, ולהחוירה בצען קדשים, והם **עלילום** שמום הם חפצים. יה' ר' שיזע לכל מדחה טובה, ולשמחה בית החשאבה, ייראו כל צעצאיהם הוללים בדרך הישרה, ייזע לח' העולם הבא, א נ' ייד'

מהליכות אבותינו

במעלות השירה וחשיבותה
מהר"ר יחיא אלשיך זצ"ל

בספר 'רבינו יחיא אלשיך' דברות התורה עמ' רנ"ז
אתחליל דברי על חשיבות השירה, כמה שבחו חכמים את השירה כשהיא לשם שמיים,
וכמה היא מחוירה את האדם בתשובה, וכמה היא מקשרת את נשמתו אל על, ובזה
תשירה עליו השכינה ממש, והוא ראוי לזה אם הוא אומר דברים בשם המזוהה ברוך הוא
וכונתו לש"ש.

הכתוב אומר (תהלים סט, לא) "אהללה שם אלדים בשיר ואגדלו בתודה ותיטב לה משור פר מקרין
ምפְרִיס". אני אומר על פסק זה בדרך חידה, מנין לנו שהשיר יותר חשוב מקרבן השור, זה בפסוקים
האלה. שוד המלך ע"ה אומר, אהללה שם אלדים בשיר ואגדלו בתודה, ותיטב לה משור פר מקרין
ምפְרִיס, הרי שהשיר חשוב לפני ה' ברוך הוא יותר מקרבן השור, וזה מושם שהשיר חשוב לפני הקב"ה
מאוד מאד. ולמה, מפני שהשירה היא מקשרת דעתו של האדם אל על, וגם משורה עליו השכינה,
במיוחד כשהוא מכין מה פירוש הדברים, ואומר הכל לשם שמיים.

אנחנו מציינו גם בדברי רבותינו זיל, על הכתוב (שופטים ט, ג) ותאמיר להם האפן החדלי את תירוזי המשמש אלדים ואנשים, וחו"ל אמרו בתלמוד (ברכות לה) וגם במדרשים, אם אנשים משמשו אלדים במא משמה, אלא מכאן שאין אמורים שירה אלא
על היין. כאן במדרשים ובתלמוד פירשו אלדים קודש, שהרי אמרו אם אנשים משמשו אלדים במא משמה, ז"א את הקב"ה
במא משמה. (שהיה אפשר לפרש משmach אלדים פי' אנשים חשובים, כמו בפסוק בראשית לג, י' כראות פני אלדים
שתרגם התרגום בחיזו אף רברביה, רק חוות לבן פירשו שהוא קודש, על הקב"ה בזמן הקרבת הקרבן). ודרשו מכאן משמשה
את הקב"ה, בניסוק היין על המזבח, ומכאן דרשו שהשירה בזמן הקרבן, אינה אלא בזמן ניסוק היין.

וכותב בחו"ל שכשאומרים את השיר על הקרבן, השיר מעורר שמחה למעלה, ואז הקב"ה רוצה את הקרבן, כי באותה שעה
שאומרים את השיר, מקבל הקב"ה את הקרבן ברכון בוכות השיר.

אנחנו רואים בהרבה פסוקים, שוד המלך ע"ה מזהיר על השירה, דהינו משדל ומשפייע על בני"א לשיד לפני הקב"ה, כמו
שהכתוב אומר (תהלים קה, א) חזוי לה' קראו בשמו הדיבוע בעמים עלילותיו, שיור לו ומרו לו שיחו בכל נפלאותיו, התרחלו
בשם קדשו ישמח לב מבקשי ה', דרשו ה' ועו' בקשו פניו תמיד. ואמרו חוות במדרשת, מלמד שהשירה היא משורה השכינה על
האדם, ואנחנו היכרנו כמה מעשים על זה.

ולדוגמא היה פעם בצענעה בחורים יראי שמי, קדושים וטהורים חכמי תורה, ישבו ואכלו ושתו והוא משורדים. רואו אותם
השכנים, והלכו אצל הרב הראשי בצענעה, ואמרו לו אנחנו מצטערים, גשם עוד לא ירד, ולאה אוכלים ושותים ושמחים
ומשורדים. שלח להם הרב ואמר להם, מדוע אתם אוכלים ושותים ושמחה ומשורדים ובני אדם בצער, אתם צריכים להתפלל
ולומר תפילה וסליחות, ולא לשבת ולשorder. אמרו לו ישלח לנו הרב, שנאמר דבר שהוא דבר שהכל לא יודעונו אותו, אמרו לו
תראה הגורה כבר נגורה שלא ירד גשם, ואם יבא גשם הארץ אח"כ יבשה אין בה שום טיפה, ואנחנו מתפללים על כלל
ישראל, אנחנו משורדים לפני הקב"ה, ומשתתחים לפני בשרים, ומשורדים ומשבחים לה' יתברך להשרות השכינה עליינו.

אנחנו עושים כפי יכלהינו. אמר להם הרבAuf"c, אל תשמו הרבה כי בני"א בעצר גדול.
שמענו פעם שכאן בירושלים, (סיפרו לנו כשהיינו עוד בתימן), בימי רב לוי חמד זכוטו תעמוד לנו ולכל ישראל, שפעם אחת
היו הבורות כבר יבשות, והיה ממש רק מעט מים. ועשו חתונה, ונטלו ידים לנטילה ראשונה, וכבר לא היה מים בשבל מים
אחרונים, ע"פ שמים אחרים חובה. סיפרו זאת לרבי לוי חמדי, אמר להם אתם צריכים לכוון למה אני וחברי המשורדים
נכזון, ואח"כ אמרו אם נגעלו דלתי נדיבים. וכשהגיעו ל"ימלאה בורות נגבים גשמי ברכה יולו", אמרו את השיר הזה כמו
פעמים. והנה באותה שעה התקדשו השמיים עביהם ורוח, והי גשם גדול באותו היום.

מספרים לנו עוד, נראה לי בימי הר"ר שלמה קארה, וגם בימי הר"ר חיים קורח זצ"ל. שהיא אחד משפחת ימני, והיה ירא
שמות מאור, אדם גדול, אדם טהור, אדם שכל דרכיו לשם שמיים, והוא לו קול נעים וערב וצלול מאד, והוא אוהב לשorder לפני
הקב"ה. והאיש הזה כשהיה רואה לפני יהליביו את החתן, היה חולק בליליה חזן לעיר פעם אחר פעם. ויש שחשחו בו, אמרו מי
יודע להיכן הוא הולך, הלכו להגיד לרבעים, ואמרו אנחנו חושדים בו אולי הוא הולך חזן לדבר שאינו טוב. אמרו להם הרבעים,
אנחנו מכירים אותו שהוא אדם ירא שמי, ומוחשבתו קשורה אל על, וטהור וקדוש, אבל אנחנו מ"מ נשלה ונרא.

ובכן שלחו אנשים אחרים, ואמרו להם תלכו לאט ותראו אותן, ואל תתראו לפני רק תראו אותן מרוחק, הלכו אחריו עד
שיצא חזן לעיר, והם עלו לחומה לראות היכן הוא הולך. והוא הולך למקום קרוב חזן לעיר, אמורים שהלך ללקמ"ה (שם מקום).
והנה באותה שעה התחליל לומר מזמורים ושירים, ממש בקול כינור, והנה הם רואים אש סביבו. מיד הלכו לרבעים ואמרו להם, זה

מי בתמונה?

בן הפוטרים נכונה יוגאל פרט

פתרונות 'בא'
אחדה חידה! עם פרעה (שמות יא. ט)
המי"ם בגעיא.
הזכה בהגלה: מי שהכל שלו.
מי בתמונה: הרב שלמה דמארי.
הזכה בהגלה: מי שהכל שלו.

עלוי נשמת
סעדייה בן מנזר זיל, רפאל בן סעדיה
ויל, משה בן סעדיה זיל, תנכ"ה

לוז"ק
תומר ישראלי בן יעקב
ואודליה בת מנשה

לרפואת
רדה בת עוז
תחי' בשכחע"י

מהליכות אבותינו

הסֶּבֶם – מה שכינם אומרים הסֶּבֶם.

האיש ממש משרה שכינה בישראל. ויש עוד כמה מעשים, וכורני פעם אחת, נדמה לי שהוא רבי יהודה הצעבי ז"ל, אך היה אומר את השיר הזה, "אייחין תזוז פוק אל ענני ואסיד ערצאך אמני" (מתוך השיר אסאליך يا חור אלגנאני), והיה אומר אותו כמו שאומרים לפעמים "פת בג ווין" (סוף השיר אם נגעלו דלתה נריבים), באotta הנגינה שהיא כינורית, והוא ממש משתח לפני השם יתרבור. וזה השיר, הכוונה על המשיח מתי יבא, כמו שאמր כתוב (דניאל ז, יג) וארו עם ענני שמייא כבר אנש אתה זהה, (ופרש"י דקאי על מלך המשיח שיבא).

ולא אריך יש הרבה מה לספר, אבל נחזור לענין תוכן השירה וסגוננה, רבותי הרבה משורדים קמו בתימן, אני חישב שפעם אחת ספרנו אותם, קרובי למאתים ושמונים,ומי יודע כמה היו עוד משורדים,ומי יודע כמה עוד גנגזו אלף שירים, אבל רק משפחת שבזי, הגדייה לעשות יותר מכלם. (שם מובה עד אריכות גדולת בענין השירה אף מחת קוצר הגילין לא העלנו)

לרפואת אssi אסף בן אבשלום בשכחע"

מחידושי רבותינו

למען אננסנו (שמות טז, ד) למן אננסנו נסוי הוא להם ולכל באי עולם, בכל מי שמלאו לבו לעבד את השם בכל לבו והוא מצוי לו ספקן מכל מקום. עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות.rama י"ל שבאו לرمנו לאדם שצורך לעסוק במלאה כל ו' ימי המעשה ולא יהיה כסיל ושובת ממלאכה. ואז כשיעסוק במלאכה, יבא ערב שבת ויש לו بما להוציא לזרוך שבת, משא"כ אם לא יעסוק במלאכה לא ימצא بما להוציא, וזה עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות. (מים שאובים' למותר הלוי ז"ל)

המשך מהעמוד הדאשו

ברכה הוא ציריך לברכ עלייו, כדי שכשוויכר את השם שהוא עיקר הברכה ידע מה שישים, ויברך. ואם לא אהזו כלל, אלא שהיה לפניו כשבירך עליו, יצא. אבל אם לא היה לפניו כלל כשבירך, אלא שהביאו לו אחריך, אף-על-פי שבשבועת הברכה היתה דעתו לעליו, לא יצא, וצריך לברך שנית: וביעני יצחק אות ו' כתוב: והמנוג בתימן להחזיק המأكل ביד ימינם לא רק בשעת הברכה, אלא במשך כל האכילה. ובדרך-כלל מחייבים אותו בשלוש אכבות בלבד, כדלקמן הלכות פסח סימן צ"א סעיף ו'. כי בחמש אכבות, נראה דרך גרגנות. ועיין יוסף אומץ להר"י יוספה סימן ק"ב. והבשר גם כן מנהגינו לאכול באכבות. ותרבות האכילה המקובלת בזמנינו כאן במולג וסכין, מקורה הקדום מבני י"ן, נזכר ברבינו חנאנא בבבא מציעא דף כ"ה ע"ב. אך נראה שאין קפidea לנוהג כמותם ועכ"פ בפניהם, כי אין זה אלא דרך נקיות שלא לטפל את הדים ולהצטרך לקנחים, ועיין נדרים דף מט: שאמר חכם אחד לחבירו שאכל באכבות ומתוκ הקערה שהיהתה מושתפת לשניהם עד מותי אתה מאכלי מזואה שתחת ציפרניך, וע"ע בדבוריו להלן חלק יורה דעה הלכות חיליתת הבשר סימן קל"ב העודה מ"ז ד"ה וטעמא.

לרפואת ולזוגו הגון הרה"ג יחיאל בן יוסף גראפי בשכחע"

בדרכיהם אתה לך....

שודדי ללה

גם פעם אחת הגיד לי גוי אחד שודד, שמו חזאים אלעברדי יש"ז, שקיבץ עמו כשלשים אנשים שודדים, אורי חרבות ומושבי נשך, ללכט על הרב בחצי הלילה בערמה לפתחו להם הדלת, והם יכנסו עליו להרוג אותו ולקרחת את כל אשר לו. היו כולם בעזה אחת, הגיעו אל הבית הביאו עמיהם אשה, ונשח אחד מהם והוא השותה אל פתח הבית, ודפק על השער. מיד הקיע הרב שלום קאפה משיג'תו ופתח החלון. אמר, מי דפק על השער. ענה הגוי בתרחנן ואמר, אדרוני, יש לנו האשה הזאת שמצוטרת מכאב שנייה, לא יכול להישן. עשה חסד להשם יתרברך והסר כאבה, ועקור את השן הכאב. וכך תשבב ותדרם. והוא עשה בערמה, למען יפתח הרב הבית, והם יכנסו פתואם אל ביתו. והם כל השודדים היו אחורי הבית. שמע הרב, ועמד ונעט ופתח את החלון השני המביט אל אחורי הבית וצפה, והנה שודדים כשלשים איש. ולא פחד ולא רחב מהם, ומאן לפתח. ועמד ללמידה, ולא פנה אל הרבים ושתט כוב. ויהי כאשר פתח הרב את פיו בלמידה, והנה הבית כלפied אש בוער כתרנו. ויבrhozo כל השודדים, וינסו מארחי הבית מלhab האש, ויראו מגשת אליו. והרב לומד ממנהו עד שעלה עמוד השחר, ולא יכול לגשת אל הבית. ויבלהו הגוים מהמראה הזה, ויושבו אל ביתם בחרי אף, כי לא יכול לעשות דבר.

(קורא ההורחות מהדורות נסח תימן עם ע"ד)

עלילוי נשמה חיים בן יהיא נהרי ז"ל, אוריה אליהן בן אליהו פרץ ז"ל,

דוד בן סעד בשאריה ז"ל, יוסף בן יהיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דוד טביב ז"ל,

יפה בת יהיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

חכמי תימן

הרבי אברהם צ'יך גברא זצ"ל נולד בישוב סוד בשנת התרס"ה. קיבל תורה אצל בני משפחתו הרב יוסף גברא והרב יצחק גברא. הוסמך לרבות על ידיהם וע"י חכמי צנעה. כיהן מרבני עירו לפני עליתו ארצתה בשנת התרס"ט. שימש כרב מושב כפר שמאי י"א שנים, ואח"כ מונה להיות רבבה של שכונת הדר יוסף בת"א. קינא בקנות את קנאת השבת. נפטר בת"א ד' תשרי התרשל"ח. תנצ"ה.

"כָּסָא דְּנַחֲמָתָא"
נשגר קמיה ויידינו היקר והחשוב
ה"ה אלין ניגר הי"ז
וכל המשפחה המכובדת
על פטירת אם המשפחה
שמעעה בת סאלם ע"ה
האהשה והצקיות
שופטה להאהיך ימים ותשנים,
וזיא משוריין דור ראשונים
הקיים ורע ושורים מבוכרים,
אשר בתשב"ר חם תומכים
תעמדו לה זכותה הרבה,
ובכן ענן לנפשה תהיה מעזה
את ב"ב' ומפעוואחו תלבב"ה יטום,
ובתקון אבל עין עליהם יוזם
לימוד תשב"ר החשגה יזקף לסתותה,
והווע עלה גורל מעד לשנטה
סבאים יהיו את סבב חמפעוואחו
המלחין רשות תלמוד תורה
יעשנות וווע' מל' ווועלאדים

הערות האורות ותשיבות לחידות

ויתון לשולחן לפקס: 03-9130000
או במייל:

e0504150896@gmail.com

תפארת בניים

תלמידי כיתות א' כי לאחר שסיימו כעמל ובפרשיות שלימוד מהתורה יeadו להתרענותות ולהחלפת כח כפארך ועננה

מכצע לוטרים
בהתמצה,
כנית וכתלמוד
תורה אשר
MITTEDICS
בקופה זו
לכל תלמידי
הכיתות, זכה
בחברלה
כפריסיס סט
חומישים
גדולים תורה
אבות התלמיד
המתמיין
מאיר עמר נ"י
כיתה כי
אשריכס תלמיד
חכמים...

עטרת חיים

ע"ש המה"ץ ז' ובבחוק זוק'ל
לבני תורה ק"ק תימן - אלעד
רח' הרוא"ש 2 טל: 03-9097022
בשאייאו ובכובנותו טו' האמן דרב יצחק גברא שליטא
בראשית רוח אללו דהורי שליטא

לק"

זה הזמן להוסיף בקדושה, בתורה וביראת שמיים טהורה וצורפה,
עם שמיית מסורת אבותינו הקדושים.

הודעה בדבר רישום לשנת הלימודים תשפ"ג

הננו להודיע לציבור בני התורה כי נפתחה ההרשמה
לשנה"ל תשפ"ג הבעל"ט

לגני הילדים גילאי 3-4-5
לכיתות התלמוד תורה

ב'עטרת חיים' שומרים על קדושת הילדים
בסבוז הסעוט למוסדות, לרשרים חדשים
פרטים בפ"ל: 050-4150896 באדיבות החורומים הירקיים

יש להגיע למזכירות הת"ת רח' הרוא"ש 2, או להתקשר טל': 03-9097022

אין בהרשמה התחייב ל渴בלת התלמיד |渴בלת התלמיד מותנית באישור ועתדי הקבלה

לזש"ק
יובל בן דוד
ורות בת זכריה

לזש"ק
שלום בן יעקב ומירב
טליה בת מנשה